

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

«الْعَالِمُ بِزَمَانِهِ لَا تَهْجُمُ عَلَيْهِ اللَّوَابِسُ»

الكافي، جلد ۱، صفحه ۲۶

امام خامنه‌ای مدظله‌العالی:

درس خواندن و تهذیب اخلاق و هوشیاری سیاسی همراه با تلاش‌های انقلابی، وظایفی

است که دختری از شما باید از آن آموخت. فایده: کتب

عنوان:

امپریالیسم

شناسنامه مطلب	
b-268-1	کد مطلب
بصیرتی / مباحث آموزشی / گام اول: اطلاعات سیاسی / مقدماتی	رده
امپریالیسم، امپراطوری، ابرقدرت، استثمار	برچسب
	توضیحات

پایگاه تزکیه‌ای، علمی، بصیرتی و مهارتی نُمُو

nomov.ir

تعریف لغوی

در لغت از ریشه امپراطوری مشتق شده است؛ یعنی تشکیل امپراطوری دادن و در معنی وسیع، هر نوع گسترش، توسعه ارضی و سلطه قوی بر ضعیف را در بر می‌گیرد. این نوع امپریالیسم در طول تاریخ همیشه وجود داشته است؛ مانند امپراطوری‌های ایران، رم، عثمانی و ...

تعریف اصطلاحی

نام و عنوان خط و مشی سیاسی است که هدف آن خلق و ایجاد یک امپراطوری باشد و احساس یا تعصب در اینکه یک کشور باید مبدل به یک امپراطوری شود یا اگر مبدل به امپراطوری شده است آن را نگهداری نماید. مقصود از امپراطوری تشکیل دولت وسیع و عظیمی است از حیث وسعت اراضی که تعداد کثیری از ملل و طوایف را در بر گیرد که همه در تحت اطاعت یک حکومت مرکزی قرار داشته باشند.

تاریخچه

امپریالیسم (Imperialism) در دهه ۱۸۳۰ در مورد یکی از هواخواهان امپراتوری فرانسه، یعنی ناپلئون بناپارت به کار برده شد اما به زودی مفهوم آن گسترش یافت، به طوری که قبل از سال ۱۸۴۸ در مورد افکار ناپلئون به کار می‌رفت. در دهه ۱۸۹۰ واژه امپریالیسم در انگلستان رواج یافت و از آن برای کشاکش‌های قدرت‌های اروپایی رقیب برای به دست آوردن مستعمره و حوزه نفوذ در آفریقا و دیگر قاره‌ها استفاده گردید. این کشاکش‌ها که از دهه ۱۸۸۰ تا سال ۱۹۱۴ بر سیاست بین‌المللی حاکم بود، سبب شد که این دوره «عصر امپریالیسم» نامیده شود.

کلام امامین انقلاب

(۱) امام خمینی (ره):

«باید قشرهای غیر اسلامی را که عقیده و عملشان بر خلاف اسلام است و دارای گرایش به مکتبهای دیگرند، هر نوع از آن باشد، به مکتب مترقی عدالت‌پرور اسلام دعوت کنید و در صورت نپذیرفتن، از آنها هر نوع که باشد و هر شخصیت که هست تَبَرًا یا لا اقل احترامز کنید. و باید جوانان ما بدانند تا معنویت و عقیده به توحید و معاد در کسی نباشد، محال است از خود بگذرد و در فکر امت باشد. و باید بدانند که تبلیغات دامنه‌دار کمونیسم بین‌المللی همانند تبلیغات پر سر و صدای امپریالیسم جهانی جز برای اغفال و استثمار توده‌های مستضعف نیست. باید این بوقهای استثماری شکسته شود.»^۱

(۲) امام خامنه‌ای (حفظه الله تعالی):

«جنبش ایران و انقلاب ایران چه کرد؟ بزرگ‌ترین ضربه را بر بزرگ‌ترین دژ منافع اقتصادی و سیاسی امپریالیسم آمریکا و هم‌پای ابرقدرت‌های شرق و غرب وارد کرد. همچنان که در دوران حکومت‌های فاسد قاجار موازنه‌ی مثبت در ایران بود؛ یعنی در مقابل قدرتها و قدرتمندهایی که میخواستند از ایران قطعه‌ای ببرند، از این سفره‌ی گسترده چیزی بیلعند، حکام فاسد قاجار، سخاوتمندانه دست باز میکردند، لقمه‌ای به روس، لقمه‌ای به انگلیس، باز روس در مقابل، لقمه‌ی دیگری طلب میکرد، بهانه‌گیری میکرد، باز لقمه‌ای به او. از آن طرف انگلیس باز ظاهر میشد و چیزی میخواست؛ هر کدام لقمه‌ای میبردند. در زیر سایه‌ی شوم سیاست آمریکا در سی سال اخیر، ایران در یک چنین وضعی قرار داشت.

همه چیز ایران را همه کس بردند؛ درست است که غارتگر بزرگ امپریالیسم آمریکا بود، درست است که دشمن مباشر به مصداق آیه‌ی قرآن «قَاتِلُوا الَّذِينَ يَلُونَكُمْ مِنَ الْكُفَّارِ»، آن دشمنی که سینه به سینه‌ی ما با ما می‌جنگید آمریکاییان بودند، و امام این را در سال ۴۲ یا ۴۳ گفتند که امروز منفورترین مردم در چشم ملت ایران رئیس‌جمهور آمریکا است؛ این سخن امام در شانزده سال قبل است. این درست، اما دشمن ایران در آمریکا خلاصه نمیشد؛ قدرتها و ابرقدرتها همه در مقابل انقلابی که رژیم فاسد گذشته را

ریشه‌کن می‌کرد جبهه‌گیری کردند و حادثه آغاز شد. حادثه‌ای که عکس‌العمل و ردّ فعل حادثه انقلاب ایران بود.

مسئله‌ی امروز ایران، مسئله‌ی تداوم و ادامه‌ی یک انقلاب بزرگ و بی‌نظیر است. تداوم انقلاب یعنی چه؟ ما نام ادامه‌ی انقلاب را بر زبان جاری می‌کنیم، همه تکرار می‌کنیم اما ادامه‌ی انقلاب یعنی ادامه‌ی مبارزه؛ انقلاب، بدون مبارزه ممکن نیست و مبارزه باید ادامه پیدا کند. طرف مبارزه کیست؟ البته طرف مبارزه علی‌الظاهر ممکن است امروز تفاوت کند اما در باطن طرف مبارزه‌ی ملت ایران، آن جبهه‌ای است که تا دیروز ملت ایران با او می‌جنگید: یعنی قدرت و سلطه‌ی جهانی امپریالیسم که ملت باید با او مبارزه بکند.»^۱

۱ - مسجد اعظم قم به مناسبت دومین سالگرد شهادت آیت‌الله سیدمصطفی خمینی ۱۳۵۸/۷/۳۰